

A TANÍTÓ ÉS A TANULÓ KAPCSOLATÁNAK MÉRÉSI LEHETŐSÉGEI: A STUDENT-TEACHER RELATIONSHIP SCALE (STRS) MÉRŐESZKÖZ ADAPTÁCIÓS FOLYAMATA ÉS KIPRÓBÁLÁSA

T-8

Huszka Noémi

SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola

Kulcsszavak: tanító-tanuló kapcsolat; az STRS adaptálása; próbamérés

A tanuló és a tanító kapcsolatának kutatására a nemzetközi szakirodalomban több példát is találunk (pl. Gregoriadis & Tsigilis, 2008; Webb & Neuharth-Pritchett, 2011), azonban e terület hazánkban még igen ritkán kerül a tudományos érdeklődés középpontjába. A kérdéskör kutatásának egyik leginkább elterjedt eszköze a pedagógusok körében alkalmazható Student-Teacher Relationship Scale (STRS; Pianta, 2001). Az STRS-t a tanító-diák vizsgálatok megbízható és érvényes mérőeszközének tekintik (Fraire et al., 2013; Koomen et al., 2012), melynek rövidített vagy teljes változatát számos országban alkalmazták már. A kérdőív a gyermek és tanítója közötti pedagógiai kapcsolatot a tanító szemszögéből vizsgálja, a tanító tölti ki az osztályban tanuló minden diákra vonatkozóan. Előadásunk célja az STRS magyar nyelvre történő adaptálási folyamatának bemutatása, és a pilot kutatás tapasztalatainak, első eredményeinek ismertetése. 2018 februárjában előmérést végeztünk, melyben egy magyarországi és egy szerbiai iskola – 2. és 3. osztályában tanító – pedagógusai vettek részt. A 28 állítást tartalmazó STRS a tanuló-pedagógus kapcsolat három dimenziójára terjed ki: közelség (11 item), konfliktus (12 item), függőség (5 item). Az STRS kitöltését egy háttérkérdőív kitöltése előzte meg, ebben a tanítók személyes benyomásaik, meglátásaik alapján nyilatkoztak az osztályukba járó tanulók tanulmányi teljesítményéről és tanulási nehézségeiről. A korábbi kutatások (Crosnoe, Johnson & Elder, 2004; Ladd & Burgess, 2001; Pianta & Stuhlman, 2003) megállapításaiból kiindulva azt feltételeztük, hogy azok a gyermekek, akik pozitív kapcsolatot alakítanak ki tanítójukkal, magasabb tanulmányi teljesítménnyel és kevesebb tanulási problémával rendelkeznek, mint azok a diákok, akiknek kevésbé pozitív, esetleg negatív a kapcsolatuk a tanítóval. Az STRS iskolai, gyakorlati felhasználása a tanító és a tanulók közötti kapcsolat minőségének feltárását segíti, és hasznos visszajelzést adhat a reflektív tanítóknak arról, hogy tanulóikkal mennyire szoros és milyen minőségű a kapcsolatuk. A pedagógusi kötődésnek kisiskoláskorban meghatározó a szerepe a személyiségfejlődésben. A mérőeszköz diagnosztikus célú iskolai használata, gyakorlatba történő integrálása hosszú távon segítheti a kapcsolat javítását, minőségének pozitív irányú változását.